

Slovenščina v venetskem jarmu

V prvotni pslov. so h- kot del morfema za aorist imeli samo glagoli, katerih koren se je končal na i,u,r,k, saj je le v tem glasovnem položaju ide. *s prehajal v pslov. h.

c) Sln. redukcijo samoglasnika -i v nedoločniku *jekati (in velelniku *jekaji) razglaša za prastaro, pozablja pa, da se je ta -i razvil iz ide. dvoglasnika *-ēi (in *-oi- v velelniku); ti so v dobi pred prvo palatalizacijo mehkonobnikov v pslov. zanesljivo še bili dvoglasniki. Bor pa na primerih (npr. gene-eje nam. žen-em, sgen "žgan" itd.) dokazuje, da venetščina še ni poznala prve palatalizacije, poznala pa naj bi celo že redukcijo samoglasnikov, nastalih iz dvoglasnikov.

d) Kontrakcija skupine -aje- v -a- v sedanjiku glagolov na -ati (npr. stcsl. 2.os.ed. delaješi: sln. delaš) in razširitev t.im. atematske končnice za 1.os.ed. -m (stcsl. pozna le pet glagolov s to končnico -m6 iz ide. *-mi) na mestu t.im. tematske pslov. končnice -ę. Omenjena dva pojava lahko opazujemo v pisanih spomenikih slovanskih jezikov šele od 13. oziroma 14. st.n.št. naprej.

Zgoraj prikazani primeri so res vzorčni, a enako tehtne in dokumentirane pripombe bi lahko izrekla o sleherni Borovi jezikoslovni razlagi ali ugovoru na moje očitke, pa raje končam, ker bi sicer dociranje moralo biti še dosti več. Če je še zmeraj prepričan, da ima prav, in če se je pripravljn pogovarjati brez žaljivk, naj se ta sicer nadvse utrudljivi dialog nadaljuje s kakovostno drugačnim dokazovanjem, saj dosedanja jezikoslovna argumentacija slovanskosti venetščine ne zdrži niti najosnovnejše dobrohotne kritike.

Ljubljana, 27.10.1985

Alenka Šivic-Dular

Vprašanje: Druga vaša polemika je bila v zvezi z Veneti - Slovenci...

Odgovor: Pred leti se je precej pisalo o venetsko-slovanskem razmerju in z objavljanjem prispevkov v Književnih listih osrednjega časopisa DELO je bila tezi dana posebna teža. Po izobrazbi nisem venetolog in to bi lahko bil razlog, da se v diskusijo ne bi smela spuščati. Ker pa je bila razvita teza, da je venetščina slovenščina, sem si kot slavistka vzela pravico, da o stvari razmišljam. Z moje strani ni šlo za polemiko, ki bi hotela kaj dokazovati, skušala sem vnesti samo nekaj več logike in metodološke doslednosti. Pri težkih vprašanjih je treba zelo dosledno uporabljati ves znanstveni aparat, sicer so sklepi vprašljivi.

Vprašanje: Razvita je bila teza, da smo Slovenci staroselci...

Odgovor: Ta teza se na prejšnjo navezuje. Svoje tedanje stališče, ki ga do danes nisem spremenila, je mogoče strniti v naslednje: - venetščina in praslovanščina sta indoevropska jezika - nikjer nisem trdila, da ni nikakršnih vprašanj v zvezi z venetsko-slovanskim razmerjem; - praslovanščina je danes sorazmerno dobro znana v vseh točkah slovničnega sistema. Če se postavi teza, da je slovenščina stara venetščina, potem moramo za venetščino dokazati enake razvojne težnje, kot jih dokazujemo za praslovanščino. Tega v tej diskusiji ni bilo. Poleg tega pa bi po tistem, kako so bili venetski teksti brani oziroma kako so bili razčlenjeni na besede (ki bi morale kazati svoje slovnične lastnosti, npr. spol, sklon itd.) mogli celo sklepati, da venetščina sploh ni bila indoevropski jezik, ker so manjkale bistvene poteze indoevropsčine. Načelo, po katerem so bile brane venetske besede, bi bilo morda najprimerneje primerjati z ljudskoetimološko razlago besed; po takšni razlagi bi bilo besedo inovacija morda brati kot i novac i ja.

Vprašanje: Torej bi lahko rekli, da je bilo razpravljanje o venetščini precej amatersko...

Odgovor: Da, amatersko v slabem pomenu besede, kajti amaterstvo je lahko tudi nekaj pozitivnega. Ponujeno tezo bi lahko šteli za dokazano šele tedaj, če bi zdržala najstrožji pretres različnih strok.

Alenka Šivic-Dular